Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII — Reus Dissapte 26 de Novembre de 1898 — Núm. 3.763

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. . . . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anúncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l XAROP SERRA es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de..... TÓS

La que paga més contribució de la provincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÉLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA.

Pera tractar, al mateix hort ó á casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Secció doctrinal

Al poble catalá

La *Unió Catalanista* deixaría de cumplir la alta missió que li han confiat las corporacions è individuos que defensan lo que son nom indíca si, en aquets moments en que es viu lo mal dels darrers desastres, no dirigís sa veu franca y lleal al poble catalá.

Li hem dirigit una y altra vegada ensenyantli nostres dogmas y doctrinas, en lar llargas èpocas d' ensopiment quan totjust nos escoltava. Li hem dirigit sempra que una nova fiblada de dolor produhida per la febre que 'l consumía, semblaba desvetllarlo. Li varem dirigir no fa molt en ocasió de véurens perseguits y maltractats desde las altas esferas del Gobern en nostres periódichs y associacions, per lo sol fet de descubrir y d' anunciar la desolació y ruina que 'ns amenassavan, senyalant ab má certera sas causas y 'ls culpables.

¿Cóm, donchs, no li dirigirém are, que desenganyat per complert, lo poble fixa 'ls ulls en nostre programa y mitj desorientat per los enemichs d' ahir, que avuy li parlan en nom del regionalisme, espera ab afany nostres paraulas?

Avuy que tots los homes honrats de la nostra terra giran los ulls cap á las solucions catalanistas, que més ó menys integrament reclaman tots los catalans, nostra convicció ferma y honrada 'ns obliga á repetir als poble catalá que 'l remey dels mals que á tots nos afligeixen lo trobará tantsols en la realisació del programa catalanista. Sí, avuy com sempre y tal com declarárem en lo Manifest del 16 de Mars del any passat, en lo que d' una manera tan precís s' hi condensan las Bases de la Constituciò catalana acordadas en la Assamblea de Manresa, «entenèm que han de quedar á cárrech del Poder central del Estat espanyol las relacions internacionals, l' exércit de mar y terra, las relacions económicas d' Espanya ab los demés paíssos, la construcció d' obras públicas ab caràcter general, la resolució de totas las cuestions y conflictes inter-regionals y la formació del pressupost anyal de gastos, al que deurán contribuhir las regions á proporció de sa riquesa; tot ab la organisació corresponent y adcuada.

Pero entenèm que correspon al Poder regional lo régimen intern de Catalunya, y que ha de constituhirse aquesta mantenint lo temperament expansiu de sa llegislació y segons sas necesitats y modo de ser.

En consecuencia, volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que á Catalunya desempenyin cárrech públich: volém Corts catalanas, no sols pera estatuhir nostre dret y lleys civils, sino tot lo que's refereixi á la organisació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutjes y magistrats, y qué dintre de Catalunyá 's fallin en última instancia 'ls plets y causas: volém ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions é impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuhir á la formació del exércit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsosa presti servey tantsols dintre de Catalunya.»

Aquesta es tantsols la política que en definitiva deu redimirnos y salvarnos. Mes ja que calamitosas circunstancias, per una forsa de reacció sens dupte saludable, portan cap á nosaltres á molts que creuhen que la aplicació d' alguns de nostres principis es l' únich medi de contenir la descomposició del Estat espanyol, del mateix modo que ab tota fermesa ratifiquèm una vegada mès lo nostre programa, creyém que devém fixar la actitut en que respecte d' ells convé posarse.

Com que 'ls polítich espanyols, interessats en conservar la seva dominació y explotació, tenen la trista habilitat de falsificar totas las reformas y desacreditar aixís totas las solucions salvadoras, ja per endevant declarém que no aceptarém com á regionalista cap mistificació, cap reforma que, batejada ab noms ó apariencias de tal, ja per lo seu aislament, ja per lo modo d' esser desenrotllada, mantingui 'l gobern dels partits y dels cacichs, cap reforma que no tregui la direcció de las institucions de la nostra terra de las mans de la casta dominant, pera portarla no á la d' una nova casta mès ó menys recta è ilustrada, pero casta á la fí, sino al país tot sencer en la seva complexitat de pensaments y d' interessos.

Pero si mentres no podèm implantar en sa integritat tot lo nostre programa, un Gobern, qualsevol que sia, que goberni ab lo país y no ab los partits, se fa seus una part dels nostres principis, Catalans, ajudémlo de bona fé á plantejarlos, ajudémlo tots ab sinceritat per tots los medis honrats, ab la propaganda y ab nostres actes á dins y á fora de las Corporacions populars pera que arrelin com en los millors temps de Catalunya; no li posém entrebanchs en tot alló que essent d' interés general, no sia contrari als principis nostres, pero sense afiliárnoshi y avants per lo contrari, reservantnos nostra llibertat d' acció, á fi de seguir defensant y propagant íntegrament totas las Bases de nostre únich programa, ja que ab lo plantajament de totas ellas, que armónicament se lligan donantse forma y sosteniment las unas á las altras, vindrà un día, que 'ls desastrosos aconteixements polítichs d' are han fet acostar, en que será un fet la completa restauració y dignificeció de la terra catalana.

Barcelona 22 de Novembre de 1898.—Per la *Unió Catalanista*, la *Junta Permanent:* Antoni Gallisá.—Jaume Carner y Romeu.—Enrich Prat de la Riba.—Joan Millet y Pagés.—Jaume Arús.—Antoni Utrillo.—J. Maspons y Camarasa.

Siska Van Roosemael

CUENTO FLAMENCH, D' EN E. CONCIENSE

(Continuació)

Després, donant á sa fesomía una expressió burlesca, li digué, senyalant á la bona vella:

—Es vostra criada?

Aquesta pregunta ruborisá á Siska fins lo blanch dels ulls: la senyoreta afrancesada tenía vergonya de sa mare. Permanesqué un rato sense contestar, y per fí, encesa com la grana, digué ab veu débil:

—Es la meva mare!

—Ah! esclamá 'l jove. Y girantse vers la vella, li digué, fent una cortés reverencia: Senyora Van Roosemael, tinch lo gust d' oferirvos mos respectes. Possehíu una filla encantadora.

La dona no comprengué una sola paraula, mes no per aixó deixá de formarse cárrech de la situació y d' advertir que era 'l blanch de las impúdicas burlas del jove. Ofesa, contestá ab una inclinació de cap al seu saludo. Lo jove s' allunyá, dihent de pas á Siska:

—¡Pobre senyora! ¡Fá be d' amagarvos seta son gran mocador! ¡Hi ha tants que os voldrían robar! A la vista, senyoreta Eudoxia.

La mare havía presenciat tota aquesta escena ab profonda ansietat, y segurament hauría esclatat en amargas reconvencions, si un dolorós sentiment no hagués comprimit lo seu pit. Al fi va preguntar indignada:

—Quí s' ha cregut que som aqueix jove? Segurament t' ha confós ab una altra, puig t' ha dit *Eutodoxia.* ¿Cóm t' has atrevit á contestarli á aqueix fátuo, á un home á qui no coneixes?

Aquestas paraulas disgustaren á Siska, com era fácil compendre per la espressió de sa fesomía; aixís fou, que replicá ab certa orgullosa pietat:

—¿Penseu que he passat tres anys en una colegi francés pera donar probas de grossería y de mala educació? Aqueix jove es amich meu; sa germana Clotilde era la meva companyera inseparable, y ell venía sovint á véurela.

—Es, per casualitat, Pere Vandestangen?

—Sí. Es lo Sr. Vandestangen.

—Siska, Siska, ¿no t' avergonyeixes de gastar tant de cumpliment ab lo fill del que afayta á ton pare, ab aqueix gandúl que no fa altra cosa que passejarse y menjarse lo poch que guanyan sos pares?

—Escolteume, mamá, á pesar de tot, pot haver rebut una bona educació. Ha viscut á París, y per més que es perruquer, té molt bonas relacions.

—Se 'n diu tenir molt bonas relacions á no fer res de profit, passarse 'l dia pel carrer y ser la tristesa dels pares? Donchs be, Siska, per amor de Deu te prego que no tinguis amistat ab semblants subjectes. Respecte al nom, com jo m' anomeno Siska, vull que t' anomenis d' igual manera. ¡Deu sab en quin almanach haurás trobat lo ridicul nom de Eutodoxia!

Siska, incomodada, replicà de mal humor:

—Tinch jo la culpa de que mas amigas de colegi hagin variat lo meu nom comú ab altre? Donchs be, prefereixo anomenarme *Eutodoxia Van Rosmal* à que 'm diguin en ridícul flamench, y d' un modo que 'm fa malher los ohidos, *Francisca Van Roosemael.*

Infortunada mare! En aquell moment se recordaya de Hortensia Spinael, y l' angustia la feya tremolar de cap á peus. Tal volta s' hauría decidit á aplicar á sa filla una forta correcció, pero en aquell moment arribavan á la porta de la tenda del especier, ahont entraren. No hi havía ningú, mes que 'l mestre Van Roose-

mael ocupat en moldrer café. Poch travall li costá á Siska l' abrassar á son pare, puig en aquell moment cap mirada estranya podía ferla sofocar. Lo bon home s' entregá primer à tots los trasports de son afecte paternal, y li feu un fort petó á la galta. Ben prompte foren interrompudas aquellas demostracions carinyosas per la mateixa Siska, que digué en francés:

—Mamá, ahont hi ha la meva habitació? ¿Puch deixar aquestas capsas á la tenda? Cotxero, ajudéume á pujarlas.

Una hora més tart, Siska, tancada en sa habitació, treya los seus sombreros y sos innumerables trajos, arrenglarava sos pots de pomada y d' essencia, y arreglava ab lo dit los seus rissos pera que sortissin ab més lleugeresa. Sa veu se sentía fins en la botiga. Cantava la eterna cantinella francesa: *O ma belle, sois moins cruelle.*

Mestre Van Roosemael permaneixía aturdit derrera del taulell, ab l' una má pesadament agafada á la roda del molí de café, y ab l' altra rescantse la orella com un home desesperat. Lo cap-ficava profonda y penosa meditació, perque també 's recordava de Hortensia Spinael. De tant en quant murmurava

Quán bruto soch! ¿Per qué no li vaig trencar á ma esposa brassos y camas? Lo Dr. Pelkmans tenía rahó quan me va dir que vindría dia en que m' estirés los cabells. Pero ¿de qué serveixen ara las lamentacions?

La ansietat, gran inquietut, y sobre tot crudels remordiments, torturavan la conciencia de la pobre mare. Assentada en un recò de la fosca cuyna, y presa del més crudel dolor, plorava per intérvals ab tanta major abundancia, quan cada vegada eran més tristas sas reflexions.

Per desgracia, ni llágrimas ni queixas produhiren major efecte que las reconvencions y las súplicas; tot fou inútil. Siska persistí en l' empenyo de fer sa santa voluntat. Poch-á-poch l' afecte maternal se sobreposá en la senyora Van Roosemael, y gracias als esforsos que tingué de fer pera defensar á Siska contra son irritat pare, acabá per no veure cap cosa dolenta en la conducta de sa filla: es clar que aquesta tenía capritxos y cometía tonterías, pero res de tot aixó podía produhir perjudicis. Gracias á aquesta indulgencia, la mare conseguí que la filla 's mostrés més afectuosa ab ella, y 's consolá dihent á tothom:

—Siska está molt ben educada, y sobre tot al francés millor que al flamench. ¡Es una perla!

Lo mateix que totas las joves de la classe mitja educadas en los colegis francesos, Siska possehía una instrucció complertíssima: del francés sabía tot lo necessari pera cambiar algunas paraulas buydas de sentit y dir *amour* y *toilette*. Fins en conversacions d' aquesta classe destrossava la llengua francesa; pero son aplóm y sanch freda li permetían passar fácilment per demunt dels defectes de la locució. No sabía ni una paraula d' aritmética, perque aquesta ciencia es massa difícil pera joves tan delicadas: no obstant, encara que Siska no sabía fer una suma, no per aixó ignorava que quan se tenen tres aymants se 'n pot perdre un sense que per aixó 's quedi á la lluna de Valencia. Respecte á geografía havía arribat á sapiguer que París es la ciutat més hermosa del món, lo paradís de las joves, ahont se juga y balla contínuament; ahont hi ha deu vegadas més teatres que iglesias, ahont s' inventan las modas y las pomadas, y altras moltas cosas que callém. La mitología sols li havía ensenyat que la deuha del amor s' anomenava Vénus, y que Cupido es son fill. Coneixía además tots los noms francesos dels trajos de dona, de las telas, las pomadas, las essencias, los productes aromatisats de las perfumerías, y de totas las llepolerías del món. He allistat quant constituhía la instrucció de Siska. ¿Era una perla, ó una boja afrancesada?

Lo pare Van Roosemael no hauría donat à aquesta pregunta una resposta favorable, sino d' un modo semblant á las següents paraulas que, per aquella época, li dirigí al Dr. Pelkmans:

—Si haguessim seguit vostre consell, doctor, nostra Siska viuría felís y modesta en la tenda dels seus pares; nos aymaría de tot cor y travallaríam ab gust pera deixarli al morir una bona herencia y un establiment ben provehit y aparroquianat. ¿Y qué es lo que ara succeheix? S' assenta derrera 'l taulell ab un devantal de seda, los cabells arrissats y sense mocador; enrahona y bromeja tot lo dia ab los joves almibarats y las *ratas peladas* que, so pretext de comprar tabaco omplan la meva casa y fan fugir la parroquia de la bona gent de la ciutat. He perdut ja la meytat de mos parroquians; y amich Pelkmans, quan jo mori, la tenda de mos pares acabará ab mí, perque Siska no 's voldrá casar ab un jove de la seva classe. Y à veure: ¿pera qué serveixen tots aqueixos elegants senyorets que 's vesteixen de paper? Teníau rahó, doctor: una bona educació flamenca hauría fet de Siska una mestressa de sa casa, económica y habilidosa; sabría moltas més cosas que ara sab y sería relligiosa y modesta. Pero qué hi faréu? s' empenyaren en que anés á un colegi y aprengués francés. Tal vegada una educació aixís convingui á la filla d' un noble, y encara m' atreveixo á duptarho. Lo que sí puch assegurar es que una educació d' aquesta classe no serveix més que pera perdre á las fillas de la classe mitja. Y qué es lo que'm queda que fer? Quan un s' ofega sembla com que tots se complauhen en tirarli aygua y no li queda més recurs que graterse la orella, com vos dihéu.

(Continuará.)

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia del M. Iltre. Sr. Alcalde don Joseph M.ª Borrás y Sardá y ab assistencia dels regidors senyors Font de Rubinat, Briansó, Casagualda, Vergés, Más, Jordana, Bartulí, Nougués y Vallvé, tingué lloch ahir á dos quarts de vuit del vespre la de segona convocatoria.

Se llegí y aprobá l' acta de la anterior.

Se doná compte pel senyor Secretari que fet l' estracte de las disposicions insertadas en los Butlletins Oficials de la provincia corresponent á la última setmana no 'n contenían cap d' interés pera la Excelentíssima Corporació Municipal.

Se doná compte d' un telégrama del Majordóm Major del Palau contestant al telégrama que aquest enviá á S. M.

Se llegí una comunicació del Ajuntament de Rodonyá adherintse á la exposició que nostre Ajuntament elevá al Gobern adherintse als propósits de la Excelentíssima Diputació provincial de Barcelona.

Se doná compte del acta aixecada de la sessió que celebrá la Comissió executiva del Monument á Prim, en la que 's va acordar que 'ls fondos sobrants se destinessin á la resolució del problema d' ayguas, fent entrega de la cantitat al Ajuntament.

Lo senyor Alcalde feu present que dona un vot de gracias á la Comissió esperant que l' Ajuntament aprobaría sa conducta.

Quedá aprobada.

Se doná compte a' una comunicació del senyor arquitecte acompanyant los planos pera colocar una estufa pera desglassar los olis, y 'l pressupost que ascendeix al doble de lo que s' havía dit.

Lo Sr. Alcalde preguntá si 'l Consistori estava conforme, y 'l Sr. Nougués, autor de la proposició, manifestá que costava més pero que sería millor; pero que 's fes per concurs perque no resultés per Administració que en lloch de 1000 pessetas ne conti 2000, demanant al Sr. Gobernador que dispensi del requisit de subasta.

S' acordá aixís.

S' aprobaren los dictámens de la secció de Foment donats á las solicituts de D. Joseph Anguera y Gusí, D. Batista Capdevila, D. Sacarías Homs y D. Joseph Sograñes.

Y acabá 'l despaig ordinari.

Lo Sr. Alcalde manifestá que pera cumplir l' acort de fer los dos dipósits d' aygua, cridá á l' Alcaldía als propietaris Srs. Borrás y Salvadó y Sr. Fábregas, pero que per trobarse ausent lo primer y malalt lo segon, no podía dir res al Consistori.

Lo Sr. Nougués digué que trobantse á Tarragona, y trobant á la ante-sala del despaig del Sr. Gobernador civil al Diputat provincial Sr. Vidiella, fou per aquest presentat y semblá que la consulta que 'ls enviá pera que 's declarés obra d' utilitat pública la construcció dels dipósits d' aygua, per lo qual recomaná que hi anés aviat la Comissió.

Lo Sr. Alcalde manifestá que junt ab lo síndich Sr. Font de Rubinat y l' individuo de la Comissió d' auxilis D. Cassimir Grau, s' havían trasladat als pobles de Morell y Vilallonga á pagar á 13 propietaris que estavan conformes en vendre part de sas fincas per ahont ha de passar la carretera.

Lo senyor Jordana recordá al Ajuntament la obligació que tením d' arreglar los camins del costat del passeig de Misericordia.

Lo senyor Font de Rubinat manifestá sobre aquest assumpto, que li havía dit lo senyor Arquitecte que ab 500 metres de matxaca no n' hi havía prou pera arreglar aquells camins, sino 800 y per lo tant l'Ajuntament digué que podía acordar si s' hi havían d' invertir los 800.

Lo senyor Alcalde feu present l' estat precari de las caixas municipals.

Lo senyor Font de Rubinat exposá la conveniencia de que quan menos se treguessin á subasta 500 metres, acordantse aixís.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT
del dia 25 de Novembre de 1898

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	737	97		3'2	Núvol	
3 t.	737	92	8'			

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. . 22	9	13	O.	CunNin	0'8
3 t.	Sombra 17		15	O.		0 7

Lo «Diario de Tarragona» en son número del día 23 d' aquest mes, publica un suelto de crónica ab lo títul, «No somos solos», en lo que declara que en la campanya per éll empresa, *no contra la descentralización económica, sino contra esa absorción con que Barcelona hace años sueña y á la que dedica todos sus trabajos y energías, no estamos afortunadamente ya solos.*

Y seguidament diu que té á son *novel* colega «El Regional», qui solament s' equivoca en anomenar *germana* de nostra provincia á la de Barcelona.

Molt nos dol á nosaltres entaular polémicas ab colegas que ni que s' escriguin en castellá, son redactats la major part per catalans, y més nos dol encara, en las actuals circunstancias, en que volém inspirar tots los nostres actes en una conducta d' atracció, ja que la divisió dels catalans en partits de diferent color, ha sigut en part causa de que á son temps no fós escoltada la nostra veu pera que Espanya no 's llensés á la guerra quins fruyts aném avuy recullint.

Pero 'ls disbarats de que vé plé lo suelto del «Diario de Tarragona», aumentats y corretgits per los del novell colega «El Regional» de la mateixa ciutat, en tot y dir éll que es regionalista, com son títul indica, bé mereix que nosaltres, en la nostra calitat de fervents y entussiastes regionalistas, y en la de reusenchs y com á tals fills de la provincia de Tarragona, manifestém la nostra disconformitat ab lo criteri d' ells que «no 's pot donar lo nom de *germana* á la de Barcelona, sino que s' ha la de considerar com una *madrasta*», y protestém de las censuras que ells las hi dedican; y 'n protestém, perque Barcelona no te avuy cap autoritat y menos prerrogativa pera concedirnos lleys ó favors especials.

Travalla per ells, com nosaltres venim obligats á travallar per casa; los de Lleyda per sa provincia y 'ls de Girona per la seva; y nos concedeix la seva influencia poderosa, que la té, per tot lo que afecta als interessos generals de Catalunya.

No demanará may Barcelona las tonterías que creu lo «Diario de Tarragona», com un port únich; demana y nosaltres ho aplaudím, una *Diputació única*, potser per evitar las vergonyas perque té de passar Tarragona, no poguent pagar als seus empleats, ni á las didas, ni poguer acudir á adobar las sevas carreteras.

De lo de la *descentralización económica y de la independencia administrativa* que demana, no 'l creyém.

Ha escrit aixó pera que no resultés lo que es: partidari de la centralisació y del caciquisme, sense quina protecció lo degá de la prempsa tarragonina ja no existiría.

No s' hauría mudat de camisa si no fós per las comoditats que ofereix ser lo porta-veu d' un discutit cacich ab mando á mitjas, ni hauría vingut á substituhir á «El Pabellón Liberal».

No es aixís colega?

—

«El Regionalista» de Sevilla darrerament arribat, fa grans elogis del article que nostre company de causa 'l senyor Romaní y Puigdengolás ha publicat en «El Liberal» de Madrid. Reproduheix una part del article y acaba dihent:

«Tambien las líneas copiadas pueden servir de respuesta á los que en los periódicos de la Corte hacen frases y truenan contra el regionalismo, desconociendo su fuerza y sus alientos».

—

L' alcalde senyor Borrás, lo síndich D. Pau Font, lo Secretari senyor Montagut y D. Cassimiro Grau en representació de la Comissió d' auxilis á la classe obrera, passaren ahir als vehins pobles del Morell y Vilallonga ahont procediren al pago dels terrenos expropiats pera la prolongació de la carretera de Sant Ramón fins á empalmar ab la de Tarragona á Valls.

Com lo dia 16 del vinent Desembre se celebra la subasta y 's te casi la seguretat de que no hi faltarán postors, se pot considerar com á segura la realisació d' aquesta millora, que ha de ser de grans y beneficiosos resultats pera nostra ciutat.

L' Ajuntament del poble de Rodonyá ha dirigit una comunicació á nostra Corporació Municipal, felicitantlo calurosament per la Exposició dirigida á la Diputació de Barcelona en apoyo de la Diputació única Catalana, y adherintse ab entussiasme á la mateixa.

La comunicació del Ajuntament de Rodonyá te la particularitat d' estar escrita en la llengua nacional de Catalunya, per la que no podém menos de felicitarlo.

—

En lo Café de la Societat «Centro de Lectura» tindrá lloch en la nit d' avuy, comensant á dos cuarts de deu de la nit, una vetllada de prestidigitació per l' aplandit Ilusionista D. Alfredo Gimferrer quí executará los millors travalls de son repertori.

—

A la una de la matinada d' ahir, hora en que teniam en prempsa l' anterior número, varem rebrer lo següent telegrama:

«Lo Majordom Major de SS. MM. á D. Francesch Colom, Director del periódich Lo Somatent.—S. M. enterada de son telegrama m' ordena passarlo President Consell Ministres.»

—

Deferents al B. L. M. que reberem del M. Iltre. senyor Alcalde, ahir assistirem á una reunió que tingué lloch á las nou de la nit en lo saló de sessions de las Casas Consistorials pera tractar d' evitar lo dia de dol que amenassa passar nostra ciutat ab motíu de la execució del pres d' Alforja.

—

Quan ja comensavam á concebir la ilusió de que los nuvols que durant tants dias han cubert l' horitzó s' allunyavan pera no tornar fins d' aquí molt temps, ahir pel matí, vingueren sobtadament regalantnos un fort zafech d' aygua. Al cap al tart, se repetí lo fort ruixat del dematí.

—

Molt escassa es la concurrencia que als dias laborables assisteix al Teatro Fortuny, apesar de que algunas de las obras son mereixedoras á que nostre públich las hi dispensi millor favor.

Ahir s' estrenà 'l drama «Angel» que resultá ser una producció dramática molt bona y en quina execució la Sra. Arguelles lluhí las facultats d' artista de que está adornada per mes que en altres passatjes no estigué gayre afortunada.

«La cuerda floja» ab que acabá la funció, retorná la tranquilitat y l' alegria á las personas que en l' execució del drama sentiren com son cor se 'ls hi oprimía.

No mes que «La cuerda floja», interpretada per actors comichs, de *vis* duptosa com los que nos ha presentat en Bueno, resultá en veritat massa *fluixa*.

—

Lo Sorteig de la Lotería Nacional que s' ha de celebrar á Madrid lo dia 30 del actual consta de 50,000 Bitllets al preu de 40 pessetas dividits en décims á 3 pessetas, distribuhintse 1,050,000 pessetas en 2793 premis sent lo primer de 100,000 pessetas.

—

Don Manuel Girona nos ha remés un folleto, escrit á la catalana encare que vulgui semblar castellá, que titula «Plan completo económico financiero bancario al objeto de dar solución á los problemas bancarios y alcanzar las regeneraciones de la patria.»

Arrenca de la unificació del Deute públich que, seguint lo nou plan, se podría fer ab las següents ventatjas:

«1.ª Sin aumentar de grávamen á los actuales contribuyentes.

2.ª Sin perjudicar, mejorando, á los actuales tenedores de la deuda pública.

3.ª Obteniendo además un fondo anual sobrante de 195 millones efectivos que permite levantar un nuevo capital deuda de unificación de 6;048 millones nominales.

4.ª Que se calcula que faltan á pagar por gastos de la guerra próximamente 1.600 millones efectivos que absorberán 2,666 millones nominales de dicho nuevo capital que se calcula para su venta al precio de 60 por 100, pero que probablemente será mayor el que se obtenga, pues las obligaciones similares de los ferrocarriles del Norte de Espanya. valen en bolsa á 70 per 100, y las de Medina del Campo á Zamora, preferentes, á 69 y deben valer más las de unificación porque no están sujetas como las de ferrocarriles á impuesto alguno.

5.ª Que el servicio de intereses y amortización de los 2,666 millones nominales necessarios para pagar los 1,600 millones efectivos de deudas solo costará al año 86 millones de pessetas, dejando un remanente del fondo matriz de 109 millones que podrá servir para descargar el presupuesto.»

Recomaném la lectura d' aquest folleto fet d' un home que en números hi entén de segur molt més que tots los ministres d' Hisenda que hi ha hagut á Espanya. Per altra part, no necessitarán cap diccionari per traduhir cap paraula entrevessada ni tindrán de pendre las parts de la oració com si fos llatí ó alemany. Tot es catalá; plan, estudi, sobrietat en lo dit y la construcció de la frase. De castellá no hi ha més que las paraulas y encare moltas d' ellas sense passarlas pel ribot. Las *ventajas* que copiém més amunt no 'ns deixarán mentir, sobretot aquells *ques* tan bufons de la *ventaja* cuarta.

Felicitèm al senyor Girona pel seu estudi, que 'l Gobern y 'ls seus companys del Senat, precisament perque está be, se l' escoltarán com qui sent ploure.

—

La Societat Colombófila de Barcelona ha verificát una solta á Mora la Nova, á 130 kilómetres en línea recta de Barcelona, del último concurs pera coloms del any, en lo cual prengueren part 378 coloms perteneixents á 29 colomers.

Lo resultat de dita «suelta» fou lo següent:

Primer premi, colomer Cuixart.
Segon id. id. Casás.
Tercer, quart y quint idem, idem Fontcuberta.
Sisé idem, idem Ros.
Vuité idem, idem Cabo.
Nové idem, idem Fau.
Desé y desé primer idem, idem M. Serra.
Desé segon idem, idem Ros.

En lo concurs próxim de Caspe pendrán part coloms de totas edats y será 'l primer que té destinadas medallas socials d' or, plata y bronzo.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 977'52.

—

Cinematógrafo Lummiére, situat en lo carrer Llovera, (Padró), 49.—Funció tots los dias de las 5 de la tarde á las 12 de la nit.—Entrada general 20 céntims, preferencia 30; se cambian vistas diariament.

Secció oficial

Registre civil

del dia 24 de Novembre de 1898

Naixements

Joan Roig Freixa, de Pau y Magdalena.

Matrimonis

Anton Viarnés Espelta, ab Raymunda Miquel Vergés.

Defuncions

Joseph Garriga Vallver, 23 anys, en alta mar.—Teresa Roca Velveny, 75 anys, S. Pancraci 19,—Catalina Pujol Valls 73 anys, Arrabal Sta. Ana 13.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Los Desposoris de Ntra. Sra.
Sant de demá.—Sant Facundo.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	53'80	Cubas del 86	51'25
Exterior	'	Cubas del 90	41'50
Colonial	'	Aduanas	86'
Norts	24'	Ob. 5 0[0 Almansa	78'50
Fransas	27'	Id. 3 0[0 Fransa	40'81
Filipinas	75'75		

PARIS

Exterior	41'75	Norts	'

GIROS

París	41'25	Londres	35'75

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

—

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOÇIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	53'80	Aduanas	86'
Exterior	'	Norts	24'60
Amortisable	65'	Fransas	25'65
Cubas 1896	51'		
Cubas 1890	41 50	Obs. 6 0[0 Fransa	78'
Exterior París	42'05	Id. 3 0[0 »	40'75

GIROS

París	41'25	Londres	35'75

—

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 23

De Génova y esc. en 7 ds. v. Alcira, de 659 ts., ab bocoys buyts, consignat á D. Anton Mas.

De Port-Venores, en 3 ds. polaera goleta francesa Jeune Lucienne, de 63 ts., ab efectes, consignat á don Anton Mariné.

De Gijón y esc. en 15 ds v. Anselmo, de 457 toneladas, ab efectes, consignat als senyors Fills de B. Lopez.

De Port-Vendres en 2 dias pail. francés Alphonse et Marie, de 63 ts. ab bocoys buyts consignat á don Antoni Mariné.

Despatxadas

Pera Barcelona, v. Anselmo, ab tránzit.
Pera Málaga y esc. v. Alcira, ab efectes.
Pera Sant Carlos de la Rápita llant Teresa, en lastre.
Pera Londres y esc. v. inglés Balboa, ab efectes.

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

Als Herniats
(TRENCATS)

Constituheix una gran equivocació la que sufreixen la majoría dels herniats (trencats) al creure que qualsevol braguer comprat al etzar es suficient pera retenir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltas complicacions.

Per qui correspongui, no deuría permetres lo cinisme de certs mercaders d' ofici que, ab lo major descaro, se titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títul que justifiqui sa competencia, y, no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periódichs la curació radical de dita malaltía, qual mecanisme desconeixen en absolut.

A las mares

Avans de sacrificar à vostres fills ab vendatje brut, incòmodo y perillós, consultéu ab vostre metje y ab seguritat os dirá que pera la curació de las hernias de vostres fillets, lo remey més prompte, segur, net, fácil, cómodo y económich, es lo bragueret de «cautchouch» ab resort.

«Tirants Omoplátichs» pera corretgir la «cargazón» d' espatllas.

«Faixas hipogàstricas» pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolls de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TALONARIS

pera la rifa de Nadal

Se venen en la imprempta d' aquest diari.

Saló de perruquería
DE
ROSENDO LLAGOSTERA

Carrer Llovera (Padró), 6, pral.—Reus.

Lo dueño d' aquest establiment se complau en oferir sos serveys al pùblich.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia còmich-dramática de don Wenceslao Bueno.

Funció pera avuy,—.8ª d' abono de la 3.ª série.—Lo grandiós melodrama en 5 actes «El soldado de San Marcial».—En los intermedis lo sexteto executará las següents pessas: «Carmen» (preludi) Bizet.—«Un Soire á Madrid» (valsos) Farbhach.—«Verbena de la Paloma (fantasía) Bretón.—«Serenata Morisca» Chapí.—«Tempestad» (fantasía) Chapí.

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A tres quarts de nou.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Píldoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M.ª Font

(FARMACEUTICH)

Demaneulas tots los que tinguéu tós en cualsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit alivi ab cap altre de tots los acreditats específichs coneguts, tota vegada que ellas constitueixen un preciós medicament pera combatrela.

Preu 1 pesseta capsa

Nota —Se envían per correu certificadas sens aument de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que 's demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESPANYOLA

Pelayo, 42

Barña.

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreació de la membrana mucosa aérea, disminuheixen y fluidifican la biscositat del moch bronquial, facilitan la espectoració, treuhen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficás pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónichs, sech y espasmódich. Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vías respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcótichs ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avidés per los noys á quins es tan difícil ferloshi pendre medicaments.

A cada capsa acompanya un prospecte.

Dipósits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80—REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsa 6 rals

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guadalope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLÉO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

baix garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA